41999D0008

IZPILDU KOMITEJAS LĒMUMS
(1999. gada 28. aprīlis)
par vispārējiem principiem, kas reglamentē informatoru atlīdzību

(SCH/Com–ex (99)8 Rev. 2)

IZPILDU KOMITEJA,

ņemot vērā Šengenas līguma Īstenošanas konvencijas 132. pantu,

ņemot vērā iepriekšminētās konvencijas 70. līdz 76. pantu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

Ar šo Lēmumu Izpildu Komiteja apstiprina Centrālās grupas Lēmumu (1999. gada 22. marts) par vispārējiem principiem, kas reglamentē informatoru samaksu *(SCH/C (99)25, SCH/Stup (98)72 Rev.)*.

Luksemburgā, 1999. gada 28. aprīlī

Priekšsēdētājs

C. H. SCHAPPER

SCH/Stup (98)72 Rev. 2

Temats: **Vispārēji principi, kas reglamentē informatoru samaksu**

1. *Ievads*

Starptautiskie noziegumi, kas saistīti ar narkotikām, citu veidu smagi noziegumi un organizētā noziedzība ir pieaugoša problēma, kas ietekmē arī Šengenas valstis.

Noziedznieki, jo īpaši narkotiku nelikumīgā tirdzniecībā iesaistītie, darbojas aizvien profesionālāk un elastīgi pielāgojas jauniem ģeopolitiskajiem, juridiskajiem, ekonomiskajiem un tehnoloģiskajiem apstākļiem, izmantojot uzņēmējdarbības struktūras un sasaistot nelikumīgus komercdarījumus ar likumīgām saimnieciskām darbībām. Lai sasniegtu mērķus, viņi arī ir gatavi rīkoties nežēlīgi, draudot vai lietojot vardarbību pret cilvēkiem un īpašumu un cenšoties manipulēt ar politiķiem, uzņēmējiem un valsts amatpersonām, viņu galvenā motivācija ir ienākumu maksimāla palielināšana un varas iegūšana.

Ar narkotikām saistītas noziedzības tīkla darbību raksturo specializācija, darba dalīšana un sadrumstalotība. Nelikumīgos ienākumus "reinvestē" jaunās noziedzīgās darbībās vai iegulda likumīgās saimnieciskās darbībās, lai gūtu ietekmi un radītu noziedzīgu monopolu.

Pat īpašas izmeklēšanas metodes kļūst aizvien neefektīvākas. Tādējādi slepenas informācijas operatīva iegūšana un tādu operatīvas izmeklēšanas metožu izmantošana kā sistemātiska izvērtēšana ir kļuvušas par aizvien svarīgākiem paņēmieniem, ar kuriem identificē organizēto noziedzību narkotiku jomā un cīnās pret to. Šajā sakarā īpaša uzmanība jāpievērš sistemātiskai, koordinētai un mērķtiecīgai informatoru izmantošanai.

Informatoriem jāiegūst noziedznieku uzticība, lai varētu atklāt noziedzīgu organizāciju un struktūru uzbūvi.

Tādēļ prezidentūra veica izpēti Šengenas valstīs (skatīt dokumentu *SCH/Stup (98)25*). Pēc tam izplatīja dokumentu *SCH/Stup (98)60, Rev.*, kurā izklāstīti rezultāti. Izpēte parādīja, ka Šengenas valstīs ievērojami atšķiras tiesību akti un daļēji arī juridiskā prakse attiecībā uz informatoru samaksu. Tāpēc Narkotiku darba grupa 1998. gada 21. oktobra sanāksmē vienojās izveidot vienotas nesaistošas pamatnostādnes par informatoru samaksu un nemateriālo labumu garantijām.

Vispārējie principi, kas reglamentē informatoru samaksu, ir izmantojami Šengenas valstīs kā pamatnostādnes, kuras nav obligātas, un ir paredzēti, lai veicinātu muitas un policijas sadarbības turpmāku uzlabošanu šajā sarežģītajā jomā. Tie ir arī kritēriji tām Šengenas valstīm, kuras pašlaik izstrādā vai precizē līdzīgus noteikumus.

2. *Vispārīgie noteikumi*

Informatoru motivācija sadarbībai ar policiju vai muitas iestādēm bieži ir finansiāla. Tādēļ, ņemot vērā reālo tirgus situāciju, ir jānodrošina tādi finansiāli stimuli, kas atbilst viņu personiskajiem apstākļiem, iemaņām, kas nepieciešamas konkrētajai darbībai, ar to saistītajam riskam un izmeklēšanas rezultātam. Ekonomiskie apsvērumi arī ir faktors, jo informatoriem par darbu bieži maksā maz.

Nodrošinot, ka šīs pamatnostādnes ievēro visās Šengenas valstīs, tiek radītā atbilstība taktiskajām un juridiskajām prasībām, kuras piemēro ar narkotikām saistītu lietu izmeklēšanai, vienlaikus ņemot vērā arī īpašās divpusējās un reģionālās iezīmes un nodarījuma īpatnības. Cita starpā tas arī novērstu "informatoru tūrisma" rašanos, kad policijas spēki un muitas iestādes, kuras izmanto informatorus, sacenšas savā starpā divpusējā līmenī vai ar citiem dienestiem visās Šengenas valstīs.

3. *Principi*

Šie principi neskar valstu tiesību aktus.

Informatoru samaksa ir tieši proporcionāla izmeklēšanas rezultātam, veicot kriminālvajāšanu, un/vai apdraudējumam, ko novērš informatora izmantošana, no vienas puses, un informatora līdzdalībai un radītajam personiskajam riskam, no otras puses. Finanšu stimuls nedrīkst rosināt informatoru izdarīt pārkāpumu.

Konkrētie kritēriji ir šādi.

— Informācijas daudzums un tās radītie rezultāti, piemēram, konfiscēto narkotiku vērtība un nozīme, aizturēto noziedznieku skaits un nozīme un/vai konfiscētās mantas vērtība.

— Informācijas kvalitāte, piemēram, stratēģiski vai taktiski noderīga informācija par noziedznieku izmantotajiem paņēmieniem un materiāltehnisko nodrošinājumu, noziedzīgo organizāciju mērķiem, veidu, kādā tās reaģē uz tiesību aizsardzības iestāžu veiktajiem pasākumiem.

— Informatora personiskās īpašības, piemēram, līdzdalības pakāpe operācijā, īpašas grūtības, risks un apdraudējums, uzticamība un motivācija.

— Noziedznieku struktūras/organizācijas nozīme vai tās locekļu noziedzīgo darbību izmeklēšanas nozīme, to ietekme kriminālajā vidē, iefiltrēšanās pakāpe sabiedriskajā dzīvē, faktiski vai potenciāli radītais kaitējums, lietas sociālā nozīme un pakāpe, kādā tā iesakņojusies vietējā kriminālajā vidē, informācija, ko izmanto arī stratēģiskiem mērķiem.

Samaksa par sadarbību parasti ir atkarīga no lietas. Nav jācenšas informatoram nodrošināt iztikas līdzekļus uz nenoteiktu laikposmu.

Informatori var izmantot arī īpašus aizsardzības pasākumus vai palīdzību pēc uzdevuma veikšanas (piemēram, liecinieku aizsardzība) un var vienoties par sociālās aizsardzības nodrošināšanu.

Informatoram radušās izmaksas (izdevumus) var atmaksāt īpašos gadījumos.

Samaksu veic pēc uzdevuma pabeigšanas. Maksāšanu pa daļām var veikt pēc uzdevuma daļas pabeigšanas. Avansu nemaksā.

Informatora ienākumiem tomēr piemēro valsts tiesību aktos paredzētos nodokļus un sociālo apdrošināšanu.

Parasti informatora izmantošanas izmaksas sedz policija vai muitas iestāde. Ja izmeklēšana ir jāveic kopīgi vairākām Šengenas struktūrām, tad sākumā jāpanāk vienošanos par to, kā sadalīt izmaksas. Trešo pušu iemaksas parasti neiekļauj informatora samaksā.

Nemateriālos labumus var arī paredzēt dažādo Šengenas valstu tiesību aktos un uzskatīt par materiālām iemaksām. Šajā sakarā jāņem vērā tas, kāds materiāla labuma veids, cik tas ir svarīgs informatoram un kādas rada izmaksas valstij, kas to nodrošina. Nemateriālo labumu kategorijā ietilpst arī informatora aizsargāšana bīstamās situācijās, apcietinājuma režīma atvieglošana un pilnīga vai daļēja atbrīvošana no soda atbilstoši valsts tiesību aktiem.

Ja informators rīkojas neatbilstoši, piemēram, neievērojot vienošanos, konkrētajā gadījumā izdarot noziedzīgu nodarījumu, apzināti vai aiz neuzmanības sniedzot nepatiesu informāciju, apzināti neievērojot saņemtos norādījumus vai tīši novirzoties no taktiskajām direktīvām, tad samaksu var samazināt, ieturēt vai atgūt kopumā atkarībā no informatora pārkāpuma smaguma. Ja šādā situācijā ir ietekmētas vai var tikt ietekmētas divas vai vairāk Šengenas valstis, tad attiecīgās valstu aģentūras pēc iespējas drīz sniedz paziņojumu ("brīdinājumu").

Kompetentās centrālās iestādes apmainās ar informāciju par pašreizējiem maksājumu kritērijiem dažādās valstīs.